

Joining Shoftim and Shemuel (continued)

1. Rabbi Avraham Rikanati, **הקדמה לספר שמואל**

תקופת השופטים היתה פרק זמן שעם ישראל לקה בו בחולשה רבה מאד, הן מבחינה רוחנית אמונית (בפנים) והן מבחינה לאומית צבאית (כלפי חוץ). אמנם, בתקופת אלקנה, אביו של שמואל, החלו להופיע על פני השטח תחילת ניצנים של שינוי רוחני עמוק ומשמעותי... נכון שהייתה אכפתיות מסוימת בהתקבצות כל ישראל לתגובה על מעשה פילגש בגבעה. בעם ישראל וודאי קיימת תמיד סגולת הקדושה בעומק הלב גם "בדור שכולו הבל" כדור השופטים. ההתקבצות והאכפתיות מצד עצמה היה בה שורש חיובי, אמנם **האווירה** הרוחנית הציבורית כולה הייתה ירודה מאוד, "כבוד בשר ודם", שבטיות ותפיסות פרטיות הרימו ראש, וכבוד שמים אמיתי לא היה בנוי בתודעה ובלבבות...

תנא דבי אליהו יא: "אותן שבעים אלף שנהרגו בגבעת בנימין מפני מה נהרגו? לפי שהיה להם לסנהדרי גדולה שהניח משה ויהושע, ופנחס בן אלעזר עמיהם, היה להם לילך ולקשור חבלים של ברזל במתניהם ולהגביה בגדיהם למעלה מארכובותיהן ויחזרו בכל עיירות ישראל, יום אחד ללכיש, יום אחד לבית אל, יום אחד לחברון, יום אחד לירושלים וכן בכל מקומות ישראל, וילמדו את ישראל דרך ארץ בשנה ובשנים ובשלוש עד שיתיישבו ישראל בארצם, כדי שיתגדל ויתקדש שמו של הקב"ה בעולמות כולן שברא מסוף העולם ועד סופו. והם לא עשו כן אלא כשנכנסו לארצם כל אחד ואחד מהם נכנסו לכרמו וליערו ולשדהו ואמר שלום עליך נפשי כדי שלא להרבות עליהן את הטורה..." מסביר לנו התנא דבי אליהו שאכן חמשת הפרקים האחרונים של ספר שופטים הם **כלל** המסיים את חלקה הארוך של תקופת השופטים. כלל זה קובע כי היה **חסרון עצום** אצל גדולי הדור בהכרת סגולת ישראל הפנימית, ביצירת אוירה של אמון אחדות ואהבה, ובעיקר, חסרון עצום במסירות נפש לחנך את עם ישראל בכל מקומות מושבותיהם ולהאיר את מאור הקדושה שבנשמותיהם....

The era of the Shoftim was a time when the Jewish nation was struck with great weakness, both in spirit and faith (internally), and nationally and militarily (externally). But in the time of Elkanah, Shemuel's father, the first buds of deep and meaningful spiritual change began to appear upon the field...

True, there was a certain demonstration of caring when all Israel gathered to respond to the deed of Pilegsh b'Givah. The nation of Israel always harbors a special holiness in the depths of its heart, even in "a generation which is entirely empty" like the generation of the judges. Coming together and caring itself had a positive root, but the national spiritual atmosphere was very low, overall. "The honour of flesh and blood," tribalism and personal agendas raised their heads, and true honour of heaven was not built into their consciousness and hearts...

Tanna Dvei Eliyahu 11: "Those 70,000 who were killed in Givat Binyamin, why were they killed? Because the Great Sanhedrin left by Moshe and Yehoshua, with Pinchas ben Elazar among them, should have knotted together iron ropes on their loins, raised their tunics above their knees and travelled every Israelite city, one day in Lachish, one day in Beit El, one day in Chevron, one day in Jerusalem, and so in every place in Israel, teaching Israel *derech erez* for a year, two and three, until Israel would be settled in their land, to elevate and sanctify the Name of Gd in all the worlds He created, from one end of the world to the other. They did not do this; when they entered their land, each of them entered his vineyard, forest and field, saying, 'I am all right,' so as not to increase their burden..."

Tanna Dvei Eliyahu explains to us that the last five chapters of Shoftim are the generalization which concludes the longer part of the era of the Judges. This generalization established that there was a great deficiency among the leaders of the generation in recognizing Israel's special internal character, in creating an atmosphere of trust and unity and love, and essentially, a great deficiency in sacrificing of one's self to educate the nation of Israel, everywhere they live, and to kindle the holy light of their souls...

Outline of Perek 1

1:1-2	Meet the players
1:3-8	The annual pilgrimage
1:9-18	Chanah at the mishkan
1:19-23	Success!
1:24-28	Dedicating Shemuel to Gd

Meet the Players

2. Rabbi David Chai haKohen, **ניצני תקופת המלוכה**

סיפורה של חנה מופיע על רקע בעיה משפחתית פרטית. חנה היתה עקרה וליוותה את אלקנה בעלה, שהשתדל לזכות את כלל ישראל, בעליה למשכן. בצערה הפרטי התעלטה חנה להכרה בקשר המיוחד בין האדם לבורא, כאשר השליחות המוטלת על האדם וטלל למצות את עצמה רק בסיועו של הבורא.

במסכת ברכות נלמדו הלכות רבות בדיני תפילה מתפילה של חנה. ענינה של התפילה הוא גילוי הנשמה הטבעית הצמאה למקורה. כך התברר כי הקמת המלכות, העתידה להתגלות על ידי בנה הגדול של חנה, שמואל הנביא, שורשה מונח בקדושת הטבע הפנימית של ישראל. וכמו ביציאת מצרים שקודם תהליך הגאולה סיבבו הנשים המילדות את לידתו של משה, מושיעם של ישראל. בדרך זו, עקרונה וסבלה של חנה, אשר עוררו את תפילה, שימשו כגורם מאיץ ללידתו של שמואל הנביא, מקימה של מלכות ישראל. בלידתו הפלאית החלה להתגלות עלייתה הגדולה של האומה בכללותה.

Chanah's story appears against the background of a personal family problem. Chanah cannot produce children; she accompanies her husband Elkanah, who has tried to provide merit for the Jewish nation, en route to the mishkan. In her private pain, Chanah is elevated to recognize a special connection between human and Creator, when a person's mission can be realized only via the Creator's aid.

In Masechet Berachot, many laws of prayer are learned from Chanah's prayer. This prayer is a revelation of the natural soul, which thirsts for its root. So was clarified that establishing the monarchy, which would be revealed via Chanah's oldest son, Shemuel the Prophet, was rooted in the sanctity of the internal nature of the Jew. Just as in the exodus from Egypt, before the path of redemption, midwives caused the birth of Moshe, saviour of Israel. In the same way, Chanah's barrenness and suffering, which awakened her prayer, catalyzed the birth of Shemuel the Prophet, who established the monarchy of Israel. With his miraculous birth, the great ascent of the general nation began to be revealed.

Let's talk about Elkanah

3. Midrash, Sefer Olam Rabbah 20

ויבא איש אלקים אל עלי וגו' (שמואל א ב כז), זה היה אלקנה... אתה מוצא בהן עשרה שנאמר בהן איש האלקים, ואלו הן, משה, ואלקנה, ושמואל, דוד, שמעיה, ועדו, ואליהו, ואלישע, מיכה, ואמוץ.

"And the man of Gd came to Eli" – This was Elkanah... Ten people were called "Man of Gd"...

4. Midrash, Bamidbar Rabbah 10:5

"איש אחד" כ"מ שנא' אחד גדול הוא, בהקב"ה נאמר אחד דכתיב "ד' אחד" אין בעולם כיוצא בו, וכן באברהם (יחזקאל לג) "אחד היה אברהם" לא היה באותן ימים כיוצא בו, בישראל כתיב (ד"ה א יז) "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" אין באומות כיוצא בהן, וכן באבימלך הוא אומר (בראשית כב) "כמעט שכב אחד העם" לפי שהיה מלך, וכן באלקנה הוא אומר "אחד" לפי שלא היה בדורו כיוצא בו.

"Ish echad" – Anyone described as *echad* is great. *Echad* is said of Gd, "Gd is *echad*", and none is like Him. Of Avraham, Ezekiel 33 says, "Avraham was *echad*", and there was none like him in those days. Of Israel, Chronicles I 17 says, "And who is like Your nation, Israel, a nation *echad* in the land" and no nation is like them. And of Avimelech Bereishit 22 says, "*Echad* of the nation almost lay" because he was king. And of Elkanah it says *echad* because there was no one like him in his generation.

5. Talmud, Berachot 61a

מנוח עם הארץ היה דכתיב "וילך מנוח אחרי אשתו." מתקיף לה רב נחמן בר יצחק: אלא מעתה גבי אלקנה דכתיב "וילך אלקנה אחרי אשתו" וגבי אלישע דכתיב "ויקם וילך אחריה" הכי נמי אחריה ממש? [אלא לא הלך ממש אחריה, ולא ע"ה היה]

Manoach was an *am ha'aretz*, as it says, "And Manoach walked after his wife." Rav Nachman bar Yitzchak challenged: Then regarding Elkanah, "And Elkanah walked after his wife," and Elisha, "And he arose and walked after her," does that mean literally "after her"? [Rather, he did not walk behind her physically, and he was not an *am ha'aretz*.

6. Jerusalem Talmud, Berachot 9:5

[משלי כג כב] "אל תבזו כי זקנה אמך"... אמר ר' זעירא אם נזדקנה אומתך עמוד וגדרה, כשם שעשה אלקנה שהיה מדריך את ישראל לפעמי רגלים. הה"ד [שמואל א א ג] ועלה האיש מעירו וגו'.

"Do not mock [her] because your mother is old"... Rabbi Zeira said: If your nation has aged, rise and create a fence for her, as Elkanah did, leading Israel on pilgrimages. Thus Shemuel I 1:3 says, "And the man ascended from his city, etc."